

Результатом професійного освіти має стати вміння застосовувати теорію на практиці, використовуючи отримані навички.

Студенти отримують інструментарій аналізу, навички його використання і установки, якими слід керуватися. Однак дані, на підставі яких приймається рішення, повинні мати під собою наукову основу. До них відноситься аналіз ринку із застосуванням маркетингових досліджень, технічна інформація, що отримана науковими методами, розрахунок собівартості відповідно до економіки підприємства. Бізнес-планування, навчання з використанням навчальних кейсів і управлінських ігор – все це потужні комплексні інструменти навчання.

У процесі викладання дисциплін хороші результати дають ділові ігри, кейси і тренінги, також майстер-класи представників бізнес-структур. Ці методи дозволяють розвивати творче мислення, управлінські навички, навички аналізу конкретних ситуацій і роботи в команді, отримати практичний досвід вирішення управлінських проблем на прикладі відомих компаній.

УДК 005.342-057.12

Д.М. Одарченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

К.В. Сподар, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Е.І. Андріюк, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИПУСКНИКІВ ДЛЯ СИСТЕМОГО РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Європейський вибір України та її входження до європейського освітнього простору вимагають модернізації української системи вищої освіти, впровадження в освітню практику нової управлінської парадигми, заснованої на лідерстві, особливо в університетах, які здійснюють підготовку майбутніх бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», що, в свою чергу, зумовлює пошук нових освітніх парадигм та концепцій, принципів та підходів до організації освітнього процесу, а також засобів, методів та форм навчання студентів, які ефективніше сприятимуть формуванню лідера. Стратегічне завдання закладів вищої освіти полягає у пошуку й запровадженні нових підходів до

професійної підготовки майбутніх випускників для системного розвитку їхньої лідерської компетентності. Відтак, потребує переосмислення процес дидактичної підготовки майбутніх бакалаврів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності у вітчизняних закладах вищої освіти на засадах лідерської управлінської парадигми.

Здебільшого, як свідчить аналіз першоджерел, лідерство номінується як інтерактивний процес, у межах якого лідер не лише односторонньо впливає на інших членів групи (послідовників), але й сам постійно перебуває під їхнім впливом, відтак, на думку науковців, відбувається постійний ціннісномотиваційний обмін, результатом якого є соціальна зміна. У межах дослідження цінною є думка вітчизняних учених (В. Бондаренко, Т. Гура, А. Книш, О. Романовський), які пропонують розглядати лідерство як процес індивідуального впливу лідера на послідовників.

Тож лідерство, на думку науковців, є трьохкомпонентним явищем: 1) лідерство як особистість; 2) лідерство як команда; 3) лідерство як процес. Нині науково-обґрунтований підхід до лідерства у процесі навчальної діяльності набуває сьогодні масового характеру та визначає лідерство важливим чинником перетворення освітньої діяльності сучасних закладів вищої освіти (ЗВО) на реальні технологічні процеси та структури.

Підготовка майбутнього бакалавра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності до професійної діяльності повинна базуватися на процесах перетворення та адаптування до європейських вимог та національних очікувань в умовах трансформації всієї системи вищої освіти. Однією з таких вимог є впровадження лідерської управлінської парадигми, яка передбачає орієнтацію освітнього процесу на формування лідерської компетентності.

Аналіз сучасних освітніх програм свідчить, що професійна підготовка майбутніх бакалаврів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності здійснюється на засадах компетентнісного підходу – нового концептуального орієнтиру, який забезпечує поступову переорієнтацію системи вищої освіти у ЗВО з прямого надання знань та формування умінь і навичок на створення умов для оволодіння певними компетенціями, формування компетентних фахівців, які здатні застосовувати свої знання в умовах, що змінюються, компетентність яких полягала б в умінні включатися у постійну самоосвіту впродовж усього життя.

Викликають інтерес ідеї Г. Селевка, який стверджує, що компетентнісний підхід слід розуміти як поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважаючою трансляцією знань і

формування навичок до створення умов для оволодіння комплексом компетенцій. Вітчизняні учені Н. Бібік, О. Овчарук аналізують та розглядають компетентнісний підхід в освітньому процесі як переорієнтацію «з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі» і розгляд цього результату через призму затребуваності в суспільстві, забезпечення спроможності випускника навчального закладу відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» в професії, в соціальній сфері.

На підставі аналізу праць науковців було з'ясовано, що більшість дослідників погоджуються, що компетентнісний підхід в освіті спрямований на те, щоб «прив'язати» освіту до виробничого сектору та підвищити потенціал майбутніх фахівців з огляду на соціальні, економічні, політичні та культурні трансформації, які виникають у світі, в сучасному суспільстві, бізнесі.

УДК 005.521:334.7:005.336.2

І.І. Помінова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОЄКТНИЙ МЕТОД У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Сучасна українська вища освіта має бути націлена на забезпечення майбутніх фахівців технологіями прийняття рішень в умовах свободи вибору, на формування особистості, налаштованої на сприйняття змін як природної норми.

Ринок праці вимагає від фахівця якісної підготовки до ефективного виконання посадових обов'язків та прояву високої професійної компетентності як надважливої якості особистості. В умовах сучасної ринкової економіки згідно з Рамковою програмою оновлених ключових компетентностей Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу від 17 січня 2018 р. майбутній фахівець має бути готовим до діяльності в умовах забезпечення всебічного та сталого розвитку, соціальної єдності й панування демократичної культури, а наявність перерахованих вище якостей та рис складає його підприємницьку компетентність і гарантує конкурентоспроможність на ринку праці.